

Stanišni tipovi u lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Kurtović, Marijan

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:853903>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-20**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Marijan Kurtović, apsolvant

Diplomski sveučilišni studij Zootehnika

Smjer Lovstvo i pčelarstvo

STANIŠNI TIPOVI U LOVIŠTU XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Diplomski rad

Osijek, 2016.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Marijan Kurtović, apsolvent

Diplomski sveučilišni studij Zootehnika

Smjer Lovstvo i pčelarstvo

STANIŠNI TIPOVI U LOVIŠTU XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Diplomski rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu diplomskog rada:

1. prof. dr. sc. Tihomir Florijančić, predsjednik
2. izv. prof. dr. sc. Siniša Ozimec, mentor
3. doc. dr. sc. Ivica Bošković, član

Osijek, 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MATERIJAL I METODE RADA	3
2.1. Osnovni podaci o lovištu	3
2.2. Prirodno-geografske značajke istraživanog lovišta	6
2.2.1. Orografske prilike	6
2.2.2. Hidrografske prilike	7
2.2.3. Klimatske prilike	7
2.2.4. Edafske prilike	8
2.3. Vrste i broja divljači i ostalih životinjskih vrsta	9
2.4. Antropogeni utjecaj i infrastruktura u lovištu	11
3. REZULTATI I RASPRAVA	12
3.1. Prikaz stanišnih tipova u lovištu	12
3.2. Analiza strukture stanišnih tipova u lovištu	18
3.3. Pogodnost stanišnih tipova za lovno gospodarenje	21
4. ZAKLJUČAK	22
5. POPIS LITERATURE	23
6. SAŽETAK	25
7. SUMMARY	26
8. POPIS SLIKA	27
9. POPIS TABLICA	28
10. POPIS GRAFIKONA	29
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	30
BASIC DOCUMENTATION CARD	31

1. UVOD

Stanište je prostor gdje žive jedinke, populacije ili zajednice biljaka i životinja. Veća raznolikost staništa ujedno znači veću biološku raznolikost i funkcionalni ekosustav (Durantel, 2007.). Raznolikost staništa nekog područja usko je povezana s geografskim položajem, raščlanjenosti reljefa, klimatskim, hidrografskim i edafskim prilikama, kao i s utjecajima čovjeka.

Zakonodavstvo Republike Hrvatske iz područja zaštite prirode primjenjuje sljedeću definiciju prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13):

„stanište je jedinstvena funkcionalna jedinica kopnenog ili vodenog ekosustava, određena geografskim, biotičkim i abiotičkim svojstvima, neovisno o tome je li prirodno ili doprirodno. Sva istovrsna staništa čine jedan stanišni tip.“

Tipovi staništa u Europi opisani su različitim sustavima klasifikacije staništa. Republika Hrvatska izradila je svoju Nacionalnu klasifikaciju staništa (NKS) koja određuje 11 glavnih klasa, označenih kodnom oznakom, abecednim slovima od A do K. Svaka klasa je dalje podijeljena u četiri podrazine stanišnih tipova. Prvih osam klasa sadržava većinu prirodnih tipova staništa. Stanišni tipovi se dokumentiraju kartom staništa (Tablica 1).

Tablica 1. Glavne klase staništa u Republici Hrvatskoj

NKS kod	Glavna klasa NKS
A	Površinske kopnene vode i močvarna staništa
B	Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
C	Travnjaci, cretovi i visoke zeleni
D	Šikare
E	Šume
F	Morska obala
G	More
H	Podzemlje
I	Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom
J	Izgrađena i industrijska staništa
K	Kompleksi

Popis svih stanišnih tipova u Republici Hrvatskoj sadrži Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima („Narodne novine“, br. 88/2014). Budući da se klasifikacija većine staništa zasniva na biljnim zajednicama (Topić i Vukelić, 2009.), važno je poznavati biljke, u prvom redu one koje su značajne za dotičnu zajednicu.

Gubitak i degradacija staništa jedan su od najvećih uzroka ugroženosti biološke raznolikosti. Staništa su prvenstveno ugrožena antropogenim djelovanjem, primjerice: izgradnja hidroelektrana i brana akumulacijskih jezera, izgradnja kanala za natapanje poljoprivrednih površina, odvodnjavanje vlažnih i močvarnih staništa, izgradnja objekata turističke infrastrukture u obalnom području, različita onečišćenja zraka, vode, tla i mora.

Poznavanje strukture i rasprostranjenosti stanišnih tipova od posebnog je značaja u lovstvu. Stoga svi planski dokumenti za gospodarenje u lovištu, a to su: lovnogospodarska osnova, program uzgoja divljači, program zaštite divljači; sadrže i obvezujuće odredbe o opisu prirodnih značajki staništa, te o mjerama očuvanja i poboljšanja staništa

Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači („Narodne novine“, br. 40/2006., 92/2008., 39/2011., 41/2013.), definira da se bonitiranjem lovišta utvrđuje najveći mogući broj divljači koja se može uzgajati u lovištu, a koji ne remeti prirodne odnose staništa i divljači.

U ovom diplomskom radu obrađeni su zastupljenost i rasprostranjenost stanišnih tipova u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA i njihova pogodnost za gospodarenje glavnim vrstama divljači.

2. MATERIJAL I METODE RADA

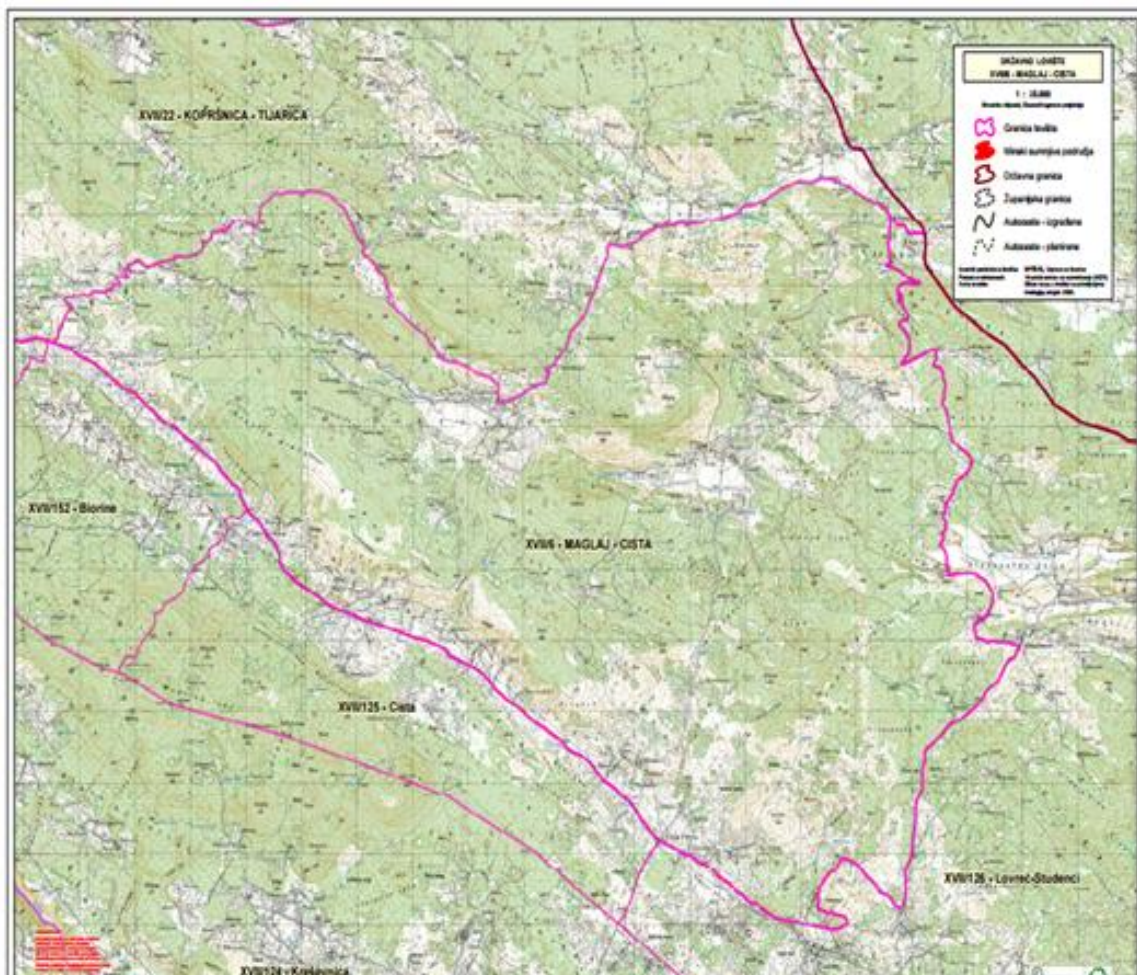
2.1. Osnovni podaci o lovištu

Državno lovište XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ administrativno se nalazi u Splitsko-dalmatinskoj županiji, na područjima dviju općina: Cista Provo i Lovreć.

Lovište je u zakupu Lovačke udruge „Golub“ iz Ciste Provo od 31. ožujka 2005. godine, temeljem ugovora do 2025. godine.

Površina lovišta opisana granicama (Slika 1) iznosi 9.558 ha, od čega lovne površine namijenjene uzgoju, zaštiti, lovu i korištenje divljači obuhvaćaju 9.391 ha.

Strukturu površina u lovištu, temeljem podataka iskazanih u obrascu LGO-1 iz važeće lovnogospodarske osnove (LGO, 2015.), prikazuje tablica 2.

Slika 1. Zemljovid državnog lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ s označenim granicama. (Izvor: https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Map.aspx?id=321; pristupljeno 28. 5. 2016.)

Tablica 2. Iskaz površina u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-.CISTA“ (LGO-1)

NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLASNIČKO RAZMJERJE	POVRŠINA (hektari)	
ZEMLJIŠTE UNUTAR LOVIŠTA	ŠUMSKO	OBRASLO	DRŽAVNO	7138	
			PRIVATNO	919	
			Σ	8057	
		NEOBRASLO	DRŽAVNO	159	
			PRIVATNO	163	
			Σ	322	
	UKUPNO ŠUMSKO		DRŽAVNO	7297	
			PRIVATNO	1082	
	POLJO - PRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	-	
			PRIVATNO	398	
			Σ	398	
		LIVADE	DRŽAVNO	-	
			PRIVATNO	250	
			Σ	250	
		PAŠNJACI	DRŽAVNO	-	
			PRIVATNO	364	
			Σ	364	
		VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)	DRŽAVNO	-	
			PRIVATNO	-	
			Σ	-	
	OSTALO	DRŽAVNO	-		
PRIVATNO		-			
Σ		-			
UKUPNO POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	-		
		PRIVATNO	1012		
SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	7297		
		PRIVATNO	2094		
		ΣΣ	9391		
VODE UNUTAR LOVIŠTA	TEKUĆICE	PRIRODNE	RIJEKE	-	
			POTOCI	-	
			Σ	-	
		UMJETNE	KANALI i dr.	-	
			ΣΣ	-	
	STAJAĆICE	PRIRODNE	JEZERA	-	
			MOČVARE I BARE	-	
			OSTALO	-	
				Σ	-
		UMJETNE	AKUMULACIJE	-	
			RETENCIJE	-	
			OSTALO	-	
			Σ	-	
			ΣΣ	-	
	SVEUKUPNE VODE			-	
SVEUKUPNO LOVIŠTE PREMA VLASNIŠTVU		DRŽAVNO	7297		
		PRIVATNO	2094		
SVEUKUPNE LOVNE POVRŠINE			9391		
POVRŠINE NA KOJIMA SE NE USTANOVLJUJE LOVIŠTE, A OPISANE SU GRANICOM LOVIŠTA	GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE		162		
	JAVNE POVRŠINE (ceste i dr.)		5		
	POSEBNO ZAŠTIĆENI OBJEKTI PRIRODE		-		
	OGRAĐENI NASADI		-		
	PRIVREDNI RIBNJACI		-		
	OSTALO (minirane površine i dr.)		-		
		Σ	167		
POVRŠINE OPISANE GRANICOM LOVIŠTA			9558		

Opis granice lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ (Slika 2) jest:

granica lovišta proteže se od zaseoka Čavri (zapad), u mjestu Budimir, ide u smjeru sjeveroistoka makadamskim putem u zaseok Mladine pa Čubići, Dujkići, Vrgoči, Sučići do raskrižja prema zaseoku Muzerovići, nastavlja preko naselja Balte, putem preko Svoljnuše (između brda Rimnica i Pećun), dolazi u Ančiče i cestom pokraj škole i crkve dolazi u Ivankoviće te dolazi do križanja u Milardovićima gdje asfaltnom cestom skreće na sjeveroistok preko kota 638, 685 i 693 prolazi južno od naselja Jukići i Sabličići te nastavlja prema istoku do crkve Svi Sveti (kota 660), nastavlja dalje prema jugu kroz Aržano, cestom do križanja za granični prijelaz u Maloj Vinici, skreće na jug cestom preko sela Lozići (prema Studencima) do skretanja na put za sela Udovičići, Šakići i Musinac te nastavlja do centra sela Studenci, dalje ide asfaltnom cestom prema Mrnjavcima, skreće na protupožarnu prosjeku, zaobilazi Gradinu i Viševac, izlazi na magistralnu cestu između naselja Lovreć i Cista Provo, asfaltnom cestom preko Ciste Provo, Ciste Velike do skretanja na sjever prema zaseoku Čavri i selu Budimir, odnosno početne točke opisa granice lovišta (LGO, 2015.).

Slika 2. Dio područja državnog lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/11/Pecun.jpg>; pristupljeno 28. 5. 2016.)

2.2. Prirodno-geografske značajke istraživanog lovišta

2.2.1. Orografske prilike

Orografske prilike: nadmorska visina, inklinacija i ekspozicija, značajno utječu na klimatska obilježja, biljni i životinjski svijet, a posebno utječu na brojnost i kretanje divljači. Područje Splitsko-dalmatinske županije reljefno karakterizira brdsko-planinski niz Dinarida koje se proteže pravcem od sjeverozapada prema jugoistoku (Tolić, 2007.). Najprostraniji dio Splitsko-dalmatinske županije (oko 2/3 kopnene površine) čini krški brdoviti teren s nekoliko krških polja, omeđen priobalnim lancem planina, planinama Dinarom i Kamešnicom te granicama Vrgoračke i Imotske krajine.

Prema reljefu, lovište pripada brdskom, a djelomično i gorskom tipu dinarskih lovišta. Najniža točka reljefa iznosi 397 m n/v, a najviša točka (928 m n/v) je vrh Maglaj. Lovište je smješteno na tipičnoj valovitoj krškoj visoravni, s izraženim geomorfološkim oblicima u kršu: brojni plići i dublji dolci te pet krških polja. Dva najveća polja su: Dobranjsko polje i Svibsko polje. Dobranjsko polje (Slika 3) nalazi se na 570 m n/v; okruženo je visokim brdima gdje je otežana obrada tla, a pogodniji za poljoprivredu je središnji dio. Svibsko polje također je okruženo visokim brdima: Završje (867 m), Stražbenica (857 m), Sevarno brdo (839 m) i Petrova draga (797 m).

Slika 3. Dobranjsko polje.

(Izvor: http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/11/Polje_lito.jpg; pristupljeno 28. 5. 2016.)

Vapnenačko-dolomitni sedimenti podloga su za postanak i oblikovanje izrazito krškog reljefa. Geološki, to su mlađe karbonatne naslage gornjeg trijasa, jure, krede i starijeg paleogena. Karbonati su pretežito vapnenci, a mjestimice i dolomiti (Tolić, 2007.).

U lovištu su prisutni specifični geomorfološki krški oblici, kao što su: ponikve (vrtače, doci); škrape, kamenice, ponori, jame i špilje. Na sjeveroistočnoj strani Ribnice nalazi se jama Brezdanka, duboka oko 100 m.

2.2.2. Hidrografske prilike

Krški tereni trajno oskudijevaju vodom, stoga je vodu u lovište potrebno dopremati, posebno u vrijeme kada izostane rosa (Tucak i sur., 2006.).

Hidrografsku sliku lovišta karakterizira nedostatak stalnih vodenih tijela. Povremeno se voda zadržava tijekom kišnog dijela godine. Prevladavajuća plitka i srednje duboka tla su nepropusna za vodu, što utječe na pojavu lokava, kao manjih povremenih voda stajaćica. Postoji nekoliko lokava, a najznačajnije kao izvor vode za divljač su: Čondića lokva, Plitača, Galića lokva (2 lokve), Magličuša (2 lokve), Barnik, Lokva kod Vrljića, lokva kod Čubelića, Kličak, Prljača. Negativan utjecaj stvaraju ljetne suše, koje traju 2 – 3 mjeseca, te se divljač usmjerava na one dijelove lovišta koja ne oskudijevaju vodom.

2.2.3. Klimatske prilike

Prema Köppenovoj klasifikaciji klima, područje lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ pripada tipu umjereno tople klime oznake Cfsax, s izraženim suhim i vrućim ljetima (LGO, 2015.). Prevladavaju obilježja mediteranske i kontinentalne klime, što utječe na stvaranje čestih promjena vremena. Tako tijekom jeseni najčešće dolazi do učestalih padalina, dok se tijekom zime pojavljuju snježne padaline, koje se zadržavaju i tijekom proljeća, veći je pad temperature zraka i učestaliji je jak vjetar (bura). Utjecaj tople mediteranske klime pogoduje uspjevanju nekih mediteranskih kultura kao što su masline, smokve i sl.

Za prikaz klime korišteni su podaci Državnog meteorološkog zavoda za meteorološku postaju Imotski (435 m) u razdoblju 1961. – 1990. godine, koji su prikazani u tablici 3.

Tablica 3. Srednje mjesečne i srednje godišnje vrijednosti temperature zraka (°C) i količine oborina (mm) za meteorološku postaju Imotski (1961. – 1990.)

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	God.
Temp. zraka	4,1	5,0	8,4	11,4	16,0	19,8	23,2	23,0	19,7	14,4	8,9	5,5	13,2
Oborine	97	120	127	98	98	57	32	46	62	144	166	129	1117

Srednja godišnja temperatura zraka u razdoblju motrenja iznosi **13.2 °C**. Najvišu srednju mjesečnu temperaturu ima srpanj (23,2 °C), a najnižu siječanj (4,1 °C). Apsolutni maksimum temperature zraka iznosi 39,2 °C, a apsolutni minimum je -11,4 °C. Apsolutna amplituda je 50,6 °C i pokazuje stvarne temperature zraka kojima je izložen sav biljni i životinjski svijet. Srednje temperature zraka po godišnjim dobima su: proljeće 12,4 °C; ljeto 22,8 °C; jesen 14,4 °C i zima 5,2 °C.

Srednja godišnja relativna vlaga zraka iznosi 60 %. Relativna vlaga najviša je tijekom zime (69 %), a najniža u ljeto (47 %).

Godišnja količina oborina iznosi **1.117 mm**. Glavni oborinski maksimum je u jesen (studeni, 166 mm), a minimum se javlja u srpnju (32 mm), što je obilježje mediteranskog godišnjeg hoda oborine.

Mraz se javlja od listopada do travnja tijekom 46.6 dana. Pojava mraza vrlo je važna za biljni svijet zbog šteta koje može nanijeti prizemnom raslinju i mladim izdancima, a zbog šteta koje može nanijeti mladunčadi, negativno utječe na biološku reprodukciju divljači.

2.2.4. Edafske prilike

Imotsko polje, u kojem se nalazi istraživano lovište, akumulacijsko-tektonske je morfostrukture. Obradivih površina nema mnogo, a najčešće se nalaze u dolinama i uvalama gdje prevladava tlo crvenica. Dubina crvenice doseže i do 40 cm, a nešto je dublja u škrapama i vrtačama. To je nekarbonatno tlo, niskog sadržaja humusa, velikog vodno kapaciteta. Crvena boja tla potječe od željeznih minerala prisutnih u netopljivom dijelu stijena (Tolić, 2007.).

Od poljoprivrednih površina, najznačajnija su izdužena krška polja, smještena između brda. Bitno je napomenuti da su krška polja i dalje izložena eroziji i okršavanju, te je potrebno poduzimati sve zaštitne protuerozijske mjere.

2.3. Vrste i broj divljači i ostalih životinjskih vrsta

U državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ obitavaju sljedeće glavne vrste divljači, čiji je propisani matični fond utvrđen sukladno bonitetu lovišta za svaku vrstu:

- srna obična 50 grla;
- svinja divlja 30 grla;
- zec obični 420 grla;
- jarebica kamenjarka 360 kljunova.

U lovištu obitavaju i sporedne vrste divljači, kao što je: jazavac; čagalj; lisica; golub i sl.

Brojno stanje divljači i ostalih životinjskih vrsta od značaja za lovno gospodarenje u lovištu, koje je utvrdio lovoovlaštenik na dan 1. travnja 2015. godine (početak lovne 2015./2016. godine), prikazano je u tablici 4.

Tablica 4. Vrste i broj divljači i ostalih životinjskih vrsta u lovištu (LGO, 2015.)

GLAVNE VRSTE DIVLJAČI	Brojnost (grla/kljunova)
Stalne vrste krupne divljači	
srna obična (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	32
svinja divlja (<i>Sus scrofa</i> L.)	24
Stalne vrste sitne divljači	
jarebica kamenjarka-grivna (<i>Alectoris graeca</i> Meissn.)	84
zec obični (<i>Lepus europaeus</i> Pall.)	180
OSTALE (SPOREDNE) VRSTE DIVLJAČI	
Stalne vrste sitne divljači	
jazavac (<i>Meles meles</i> L.)	12
mačka divlja (<i>Felis silvestris</i> Schr.)	4
kuna bjelica (<i>Martes foina</i> Ehr.)	10
lisica (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	10
čagalj (<i>Canis aureus</i> L.)	-
fazani-gnjeto (<i>Phasianus</i> sp. L.)	-
trčka skvrzulja (<i>Perdix perdix</i> L.)	-
golub pećinar (<i>Columba livia</i> Gmelin.)	10
vrana siva (<i>Corvus corone cornix</i> L.)	10
šojka kreštalica (<i>Garrulus glandarius</i> L.)	20

Uz glavne i sporedne vrste divljači, na području lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ obitavaju i povremene vrste divljači te sezonske vrste divljači.

- Povremene vrste divljači: medvjed smeđi (*Ursus arctos* L.)
- Sezonske vrste divljači:
  - Selice stanarice (gnjezdarice):** golub divlji grivnjaš (*Columba palumbus* L.)
  - Selice prolaznice:** prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
  - Selice zimovalice:** šljuka kokošica (*Gallinago gallinago* L.); šumska šljuka (*Scolopax rusticola* L.); divlja guska glogovnjača (*Anser fabalis* Latham.); divlje patke (*Anas sp.*)

Zaštita prirodnog bogatstva koja izravno utječe na lovno gospodarstvo odnosi se na zaštitu pojedinih područja, zaštitu nekih vrsta, zaštitu staništa i standarde gospodarenja pojedinim gospodarskim granama kao što su šumarstvo, poljoprivreda, ribarstvo, vodoprivreda i dr., koji uključuju zaštitu biološke raznolikosti (Mustapić i sur., 2004.).

Na području lovišta obitava veliki broj ugroženih i zaštićenih vrsta životinja, od kojih izdvajamo 14 vrsta sisavaca i 10 vrsta ptica, čiji popis je dat u Tablici 5.

Tablica 5. Popis zaštićenih vrsta sisavaca i ptica

Zaštićene vrste sisavaca	
Vuk (<i>Canis lupus</i>)	Kolombatovićevo dugoušan (<i>Plecotus kolombatovici</i>)
Mačka divlja (<i>Felis silvestris</i>)	Reliktni dugoušan (<i>Plecotus macrobullaris</i>)
Vrtni puh (<i>Eliomys quercinus</i>)	Blazijev potkovnjak (<i>Rhinolophus blasii</i>)
Sivi puh (<i>Glis glis</i>)	Južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)
Europski ris (<i>Lynx lynx</i>)	Veliki potkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)
Smeđi medvjed (<i>Ursus arctos</i>)	Mali potkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
Dugokrili pršnjak (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	Riđi šišmiš (<i>Myotis emarginatus</i>)
Zaštićene vrste ptica	
Primorska trepetljika (<i>Anthus campestris</i>)	Voljić maslinar (<i>Hippolais olivetorum</i>)
Suri orao (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Sivi svračak (<i>Lanius minor</i>)
Zmijar (<i>Circaetus gallicus</i>)	Ševa krunica (<i>Lullula arborea</i>)
Vrtna strnadica (<i>Emberiza hortulana</i>)	Škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>)
Sivi sokol (<i>Falco peregrinus</i>)	Pjegava grmuša (<i>Sylvia nisoria</i>)

2.4. Antropogeni utjecaj i infrastruktura u lovištu

Na području državnog lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ postoje brojni tragovi naseljenosti koji potječu iz daleke prošlosti, kao što su pretpovijesne gomile, crkvine, stećci i razne gradine. Jedno od bogatijih mjesta jest Dobranje. Na tom području nalaze se četiri gomile za koje se smatra da su služile u religijske svrhe: Velika gomila – Gradina, Gradina – Pečun, gomila u Gaju i gomila kod Landekovca. Na području Ciste Velike nalazi se veliki broj gradina, stećaka (ukrašenih raznim životnim motivima između ostalog i motivom lova) i bunara, razdvojenih cestom koja povezuje Imotski i Trilj. Ukupno je zabilježeno 16 stećaka, 56 sanduka i 15 ploča, a na nekima su prikazani i motivi lova (Slika 4).

Slika 4. Stećak s motivom lova (Foto: Marijan Kurtović)

Izgled naselja unutar lovišta značajnije se počinje mijenjati 1963. godine, kada je provedena elektrifikacija, nakon čega je asfaltirana cesta prema jugu do Ciste Velike, cesta prema sjeveru do Tijarice te cesta prema istoku do Sviba. Kroz Cistu Veliku prolazi cesta koja povezuje Sinj s Imotskim. Utjecaj čovjeka u lovištu je umjerenog intenziteta, a tradicionalna obrada zemlje omogućuje raznolikost stanišnih tipova pogodnih za obitavanje divljači.

3. REZULTATI I RASPRAVA

3.1. Prikaz stanišnih tipova u lovištu

Analizom podataka prikupljenih iz lovnogospodarske osnove (LGO, 2015.) te prema vlastitim terenskim istraživanjima, urađena je inventarizacija stanišnih tipova zatupljenih u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“. Stanišni tipovi prikazani su sukladno podjeli i nomenklaturi u Nacionalnoj klasifikaciji staništa Republike Hrvatske (DZZP, 2014.).

C. Travnjaci, cretovi i visoke zeleni

C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci

Ovom skupu stanišnih tipova pripadaju biljne zajednice iz reda: *Scorzoneretalia villosae*, razvijene na plitkim karbonatnim tlima duž istočnojadranskog primorja, uključujući i dijelove unutrašnjosti Dinarida do kuda prodiru utjecaji sredozemne klime.

C.3.5.1.1. Kamenjarski pašnjak sjajne smilice i kamenjarske vlasulje, fitocenološki pripada asocijaciji *Festuco – Koelerietum splendidis*. To je najrasprostranjenija zajednica vegetacije kamenjarskih pašnjaka (Slika 5), prvenstveno primorskih padina, duž jadranske obale od otoka Krka na sjeveru do Neretve na jugu, u submediteranskoj vegetacijskoj zoni. Floristički je vrlo bogata zajednica, s preko 180 vrsta.

Slika 5. Kamenjarski pašnjak sjajne smilice i kamenjarske vlasulje
(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15K.jpg>;
pristupljeno 28. 5. 2016.)

C.3.5.1.2. Jadranske kamenjare kadulje i kovilja, fitocenološki pripadaju asocijaciji *Stipo – Salvietum officinalis*). Rasprostranjene su od Cresa i Krka na sjeveru do Neretve na jugu. To je zajednica krševitih, vapnenačkih kamenjara submediteranske, a rjeđe eumediteranske vegetacijske zone (Slika 6). Na površini tla nalaze se velike komadi kamenja između kojeg se nakuplja fino crveno-smeđe tlo.

Slika 6. Kamenjara kadulje (Foto: Marijan Kurtović)

D. Šikare

D.3. Mediteranske šikare

D.3.1.1. Dračik drače s trnovitom krkavinom, fitocenološki pripada asocijaciji *Rhamno-Paliuretum*. Dračici su šikare, rjeđe živice primorskih krajeva, izgrađene od bodljikavih, trnovitih ili aromatičnih biljaka (Slika 7). Rasprostranjeni su u submediteranskoj vegetacijskoj zoni kao jedan od degradacijskih stadija šuma medunca i bjelograba. U eumediteranskoj vegetacijskoj zoni razvija se samo u plitkim ponikvama ili na rubovima kraških polja na mjestima na kojima leži hladan i vlažan zrak, i u svom sastavu tada ujedinjuje i izvjestan broj vazdazelenih elemenata. U sastavu flore prevladava drača, *Paliurus spina-christi*.

Slika 7. Dračik (Foto: Marijan Kurtović)

E. Šume

E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca, svrstane su fitocenološki u svezu *Ostryo-Carpinion orientalis*.

E.3.5.1. Šuma i šikara medunca i bijeloga graba, fitocenološki pripada asocijaciji *Quercus-Carpinetum orientalis*. Ovaj šumski stanišni tip obuhvaća klimazonalne šume submediteranske zone jadranskog primorja, od Istre na sjeverozapadu, preko sjevernojadranskih otoka, područja Zrmanje, dalmatinskoga primorja do jugoistoka Hrvatske (DZZP, 2014.). Rijetko su razvijene kao cjelovite šume; uglavnom su visoke ili niske šikare (Slika 8). Od drvenastih vrsta najznačajnije su bijeli grab, *Carpinus orientalis*, hrast medunac, *Quercus pubescens*, kojeg prema jugu smjenjuje hrast dub, *Quercus virgiliana*, zatim crni jasen, *Fraxinus ornus*, makljen, *Acer monspessulanum* i cer, *Quercus cerris*.

Osim navedenih vrsta, ova šumska zajednica bogata je i različitim vrstama grmlja, gdje prevladavaju sljedeće vrste: grmoliki grašar, *Coronilla emeroides*, rujevina, *Cotinus coggygria*, drijen, *Cornus mas*, rašeljka, *Prunus mahaleb*, šparoga, *Asparagus acutifolius*, jesenska šašika, *Sesleria autumnalis*. Mješovita šuma i šikara hrasta medunca i bijeloga graba najčešće se koristila za ogrjev i ostale svrhe, dok je u novije vrijeme taj negativan utjecaj uvelike smanjen te se veći dio šume nalazi u progresiji.

Slika 8. Mješovita šuma i šikara medunca i bijeloga graba

(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15J-1.jpg>;

pristupljeno 28. 5. 2016.)

E.3.5.2. Mješovita šuma i šikara medunca i crnoga graba s vučjom stopom, fitocenološki pripada asocijaciji *Aristolochio luteae – Ostryetum pubescentis*. To je klimazonalna šumska zajednica epimediteranske vegetacijske zone, koja je prisutna i u Dalmatinskoj zagori.

Rasprostire se iznad pojasa šuma i šikara hrasta medunca i bijeloga graba, a ispod primorske bukove šume s jesenskom šašikom. Dolazi u uvjetima hladnije klime i zadnja je šumska zajednica prema kontinentalnoj vegetaciji. U većem dijelu areala je degradirana u visoke šikare (Vukelić, 2012.)

E.3.5.3. Mješovita šuma hrasta duba i crnoga jasena, fitocenološki pripada zajednici *Fraxino orni – Qeurtetum virgilianae*. ova je zajednica bila prirodno razvijena u velikim kraškim poljima s dubokim smeđim primorskim tlom u Dalmatinskoj zagori (Slika 9.) i na poluotoku Pelješcu, a poznata je i iz mediteransko-montanog dijela otoka Brača, gdje se u njenom sastavu nalaze i pojedini vazdazeleni elementi.

Slika 9. Mješovita šuma medunca „duba“ i crnog jasena

(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15F.jpg>;
pristupljeno 28. 5. 2016.)

E.4.6. Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume

E.4.6.3. Primorska bukova šuma s jesenskom šašikom, fitocenološki pripada asocijaciji *Seslerio autumnalis – Fagetum*. Riječ je o šumi koja najviše uspijeva na tvrdim vapnencima te gdje prevladava sredozemna klima. Osim bukve, u ovoj šumskoj zajednici može se vidjeti i crni grab, javor gluhač i crni jasen. Ova šuma nalazi se poviše sela Ljubičići.

H. Podzemlje

H.1. Kraške špilje i jame

I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom

I.2. Mozaične kultivirane površine

I.2.1. Mozaici kultiviranih površina; ovaj stanišni tip obuhvaća mozaike različitih kultura na mali parcelama koji su u prostornoj izmjeni s elementima seoskih naselja i/ili poluprirodne i prirodne vegetacije. To su uglavnom površine pod jednogodišnjim ili višegodišnjim usjevima, često su jedna do druge parcela sa žitaricama, povrtnjaci, vinogradi, voćnjaci, pašnjaci i sl.

I.5. Voćnjaci, vinogradi i maslinici

I.5.1.1. Tradicionalni voćnjaci u užem smislu; obuhvaća površine na kojima se uzgajaju voćke iz porodice *Rosaceae*, uz ručnu obradu tla, primjerice nasadi trešnje (Slika 10).

Slika 10. Voćnjak trešnje (Foto: Marijan Kurtović)

I.5.3. Vinogradi

I.5.3.1. Tradicionalni vinogradi; površine namijenjene uzgoju vinove loze (Slika 11.).

Slika 11. Vinograd (Foto: Marijan Kurtović)

J. Izgrađena i industrijska staništa

Ova klasa stanišnih tipova obuhvaća izgrađene, industrijske i druge kopnene ili vodene površine na kojima se očituje stalni i jaki planski utjecaj čovjeka.

J.1. Sela

J.1.1. Aktivna seoska područja

J.1.3. Urbanizirana seoska područja

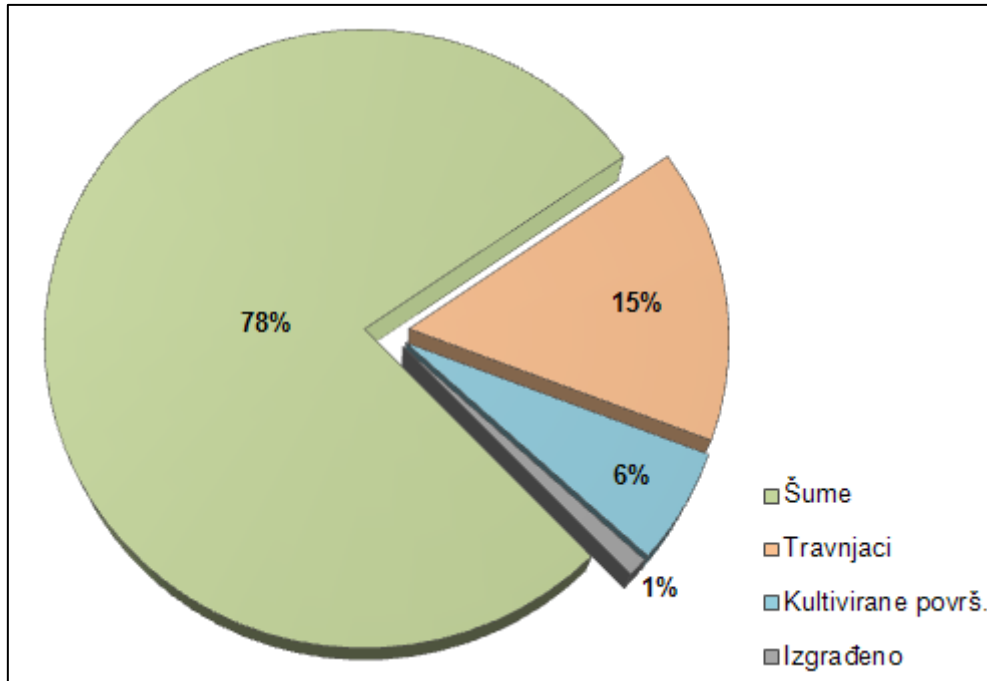
J.4. Gospodarske površine

J.4.4. Infrastrukturne površine

J.4.4.2. Površine za cestovni promet

3.2. Analiza strukture stanišnih tipova u lovištu

Prema iskazu površina u obrascu LGO-1 utvrđena je struktura glavnih klasa stanišnih tipova za državno lovište XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ (Grafikon 1).

Grafikon 1: Raspodjela udjela glavnih klasa stanišnih tipova u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Šume (klasa stanišnih tipova oznake E) s udjelom od 78 % čine najveći dio površine lovišta namijenjene gospodarenju divljači.

Prema fitocenološkoj klasifikaciji, to su primorske šume i šikare hrasta medunca s crnim i bijelom grabom, objedinjene u svezu *Ostryo – Carpinion orientalis* (Vukelić, 2012.). U reljefno nižem i toplijem vegetacijskom pojasu zastupljena je šuma hrasta medunca i bijeloga graba (*Quercus pubescenti – Carpinetum orientalis*), na koju se vertikalno u hladnijem mediteransko-montanskom pojasu nadovezuje šuma hrasta medunca i crnoga graba s vučjom stopom (*Aristolocia luteae – Quercetum pubescentis*). Bjelograbovo-medunčeve šume danas se prostiru na velikim površinama različitih degradacijskih stadija.

Staništa iz klase C) Travnjaci, cretovi i visoke zeleni, čine udjel od 15 % ukupnih lovnim površinama i značajni su za obitavanje sitne i pernate divljači. Prevladavaju submediteranski i emipediteranski suhi travnjaci koji fitocenološki pripadaju redu *Scorzoneretalia villosae* (Topić i Vukelić, 2009.).

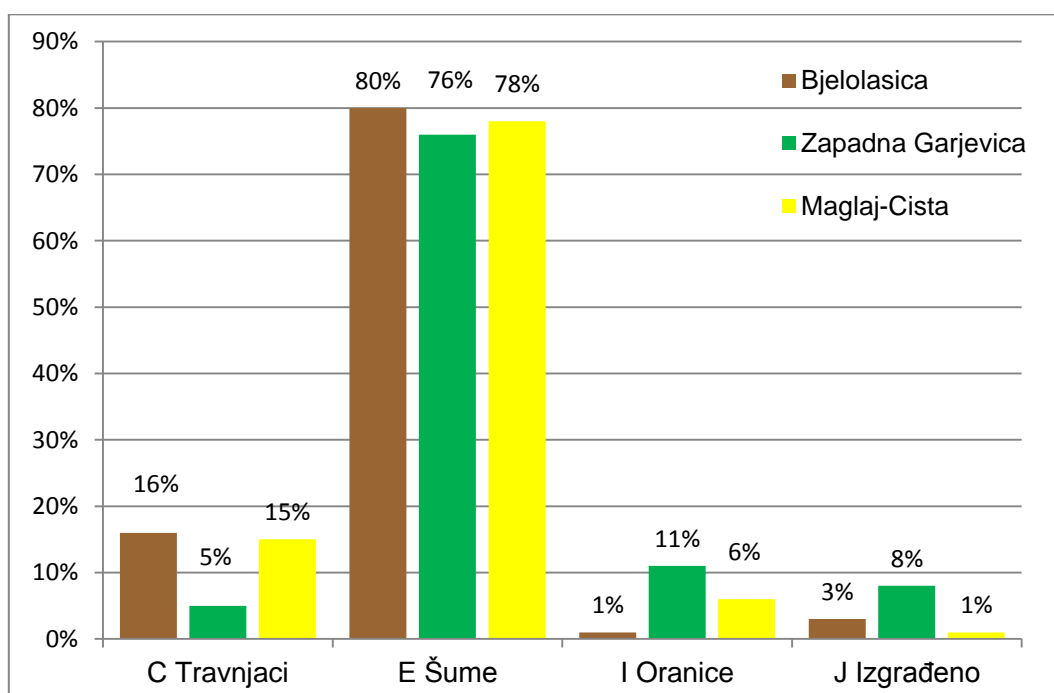
Na nekim mjestima, uslijed zaraštavanja livada i pašnjaka, dolazi do promjene travnjačkih staništa u dračike, u kojima dominira listopadan šikara drače.

Staništa iz klase I) Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom čine udio od 6 %. Uvjeti za obradu tla vrlo su nepovoljni tako da prevladavaju male parcele obradivog zemljišta, uglavnom u blizini naselja. Od poljoprivrednih kultura najčešće se uzgaja različito povrće (krumpir, rajčica, mrkva, grah, grašak, blitva), a podignuti su i voćnjaci i vinogradi, koji su ponekad izloženi štetama od krupne i sitne divljači.

Udio izgrađenih i industrijskih staništa (klasa oznake J) je nizak i iznosi svega 1 %. Utjecaj čovjeka na okoliš nije bio intenzivan kako tijekom prošlosti, tako i danas. Prirodno-geografski uvjeti, prije svega konfiguracija terena te manjak plodnog tla, uzrok su niske gustoća naseljenosti koja iznosi 34,0 stanovnika/km² u općini Cista Provo, odnosno 23,6 stanovnika/km² u općini Lovreć (www.dzs.hr).

Struktura stanišnih tipova utvrđena za istraživano državno lovište XVII/6 „Maglaj-Cista“ uspoređena je sa strukturom staništa u državnom lovištu VIII/2 „Bjelolasica“ u južnom dijelu Gorskoga kotara (Ozimec i sur., 2014.) i državnom lovištu VII/15 „Zapadna Garjevica“ na području Moslavačke gore u središnjoj Hrvatskoj (Nekvapil i sur., 2014).

Usporedbu zastupljenosti glavnih klasa stanišnih tipova prema njihovim udjelima, između ovih triju lovišta prikazuje grafikon 1.

Grafikon 2. Usporedba zastupljenosti glavnih klasa stanišnih tipova u tri državna lovišta.

Zastupljenost šumskih staništa u ova tri lovišta je podjednaka, ali je struktura šumskih stanišnih tipova različita, prije svega zbog fitogeografskih i vegetacijskih obilježja. U lovištu „Bjelolasica“ prevladavaju dinarske bukovo-jelove šume, pretplaninska šuma bukve i jelova šuma sa rebračom, dok u lovištu „Zapadna Garjevica“ prevladavaju brdske šume hrasta kitnjaka i običnog graba i submontane bukove šume. U lovištu „Maglaj-Cista“ prevladavaju primorske šume i šikare hrasta medunca s crnim i bijelom grabom

Udio travnjačkih staništa najniži je u lovištu „Zapadna Garjevica“, dok su podjednaki u lovištima „Bjelolasica“ i „Maglaj-Cista“.

Udjeli kultiviranih staništa (oranice, mozaici kultiviranih površina, voćnjaci) i izgrađenih i industrijskih staništa veći su u lovištu „Zapadna Garjevica“ nego u lovištima „Bjelolasica“ i „Maglaj-Cista“.

3.3. Pogodnost stanišnih tipova za lovno gospodarenje

Za **srnu običnu** je hrana u lovištu dostupna tijekom cijele godine. Šume i šikare hrasta medunca i bijelog graba te hrasta medunca i običnog graba pružaju dostatnu biljnu hranu, te pružaju siguran zaklon i mir za ovu vrstu divljači. Plitka i topla tla nisu pogodna za srnu običnu. Unutar lovišta nalazi se veliki broj lokvi, koje zadovoljavaju potrebe za vodom. Lovište nije prenapučeno, a prometnice su dovoljno udaljene što pruža mir srnećoj divljači.

Svinja divlja kao svežder pronalazi dosta različite hrane u šumskim i travnjačkim staništima. Tijekom proljeća i jeseni u lovištu prevladavaju zeljaste biljke, a tijekom ljeta paše su nešto siromašnije. U primorskim niskim šumama i šikarama hrasta medunca i bijelog graba, hrasta medunca i običnog graba, te u dračicama drače divljoj svinji su omogućeni mir i sigurnost. Valja istaći da je glavni problem za ovu vrstu divljači vuk, čija prisutnost donosi nemir i velike štete.

Stanišni uvjeti su pogodni za gospodarenje **zecom običnim**. Tla su plitka, topla i suha, a vode ima dovoljno tijekom cijele godine. U niskoj šumi i šikari drače zec obični ima odgovarajući zaklon tijekom cijele godine, a pogotovo u doba koćenja. Područje lovišta je također bogato hranom za zeca tijekom cijele godine, primjerice: zelena trava, djetelina, kupus, mlada pšenica i sl.. Naselja se uglavnom nalaze na rubovima lovišta gdje je učestaliji promet vozila, a zeca uznemiruje i korištenje poljoprivredne mehanizacije.

Jarebica kamenjarka pronalazi pogodna staništa koja joj pružaju hranu i zaklon. Vode za ovu vrstu divljači ima dovoljno tijekom cijele godine, kao i hrane. Jarebica kamenjarka se najčešće hrani sjemenkama, travama, gujavicama i drugim beskralježnjacima kojih ima dovoljno na području lovišta. U lovištu se nalaze i nasadi vinove loze i voćaka. Jedinkama je omogućena migracija unutar lovišta, a Klimatski uvjeti su također vrlo povoljni.

4. ZAKLJUČAK

Kakvoća nekog staništa bitni je preduvjet za gospodarenje divljači u lovištu. Među čimbenicima koji utječu na brojnost divljači i kapacitet lovišta su: zastupljenost stanišnih tipova, omjeri prirodnih i umjetnih staništa te raznolikost šumskih staništa.

Državno lovište XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Površina lovišta iznosi 9.558 ha, a glavne vrste divljači su: srna obična, svinja divlja, zec obični i jarebica kamenjarka.

U strukturi stanišnih tipova prevladavaju s udjelom od 78 % submediteranske niske šume i šikare hrasta medunca i bijelog graba, hrasta medunca i običnog graba, te dračici. Suhi travnjaci čine udio od 15 %, dok udio kultiviranih staništa iznosi 6 % te izgrađenih i industrijskih staništa svega 1 %.

Raznolikost i raspored staništa u lovištu omogućuje dovoljnu, a mjestimice i obilnu količinu hrane za divljač, a pruža im i zaklon te mjesta za obitavanje i razmnožavanje.

U lovištu su najpogodniji stanišni uvjeti za gospodarenje srnom običnom; svinjom divljom, zecom običnim i jarebicom kamenjarkom. Pri gospodarenju lovištem potrebno je provoditi mjere poboljšanja kakvoće stanišnih uvjeta radi umanjivanja šteta koju divljač čini na poljoprivrednim kulturama i zadržavanja divljači unutar lovišta.

5. POPIS LITERATURE

1. Durantel, P. (2007.): Enciklopedija lovstva. Leo Commerce, Rijeka.
2. DZZP (2014): Nacionalna klasifikacija staništa Republike Hrvatske, IV. dopunjeno izdanje. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
3. Mustapić, Z. i sur. (2004.): Lovstvo. Hrvatski lovački savez, Zagreb.
4. Nekvapil, N., Ozimec, S., Gačić, D., Florijančić, T., Bošković, I. (2014.): Preliminary researches of damages by red deer to forest trees in the area of Moslavačka Gora (Middle Croatia). *Balkan Journal of Wildlife Research* 1(1): 94-98.
5. Ozimec S., Padavić, J., Florijančić, T., Bošković, I. (2014): Monitoring of wildlife habitats in Dinaric karst region of Croatia. *Journal of Environmental Protection and Ecology* 15(3): 889–896.
6. Tolić, I. (2007.): Prirodni uvjeti dalmatinskih lovišta. U: Vidović, M. (ur.): *Lov u hrvatskoj Dalmaciji od prapovijesti do 21. Stoljeća*. Matica hrvatska, Split.
7. Topić, J., Vukelić, J. (2009.): Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
8. Tucak, Z., Topić, J., Frančeski, N. (2006.): *Zaštita divljači*. Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek.
9. Vukelić, J. (2012.): *Šumska vegetacija Hrvatske*. Šumarski fakultet, Zagreb.

Pravni propisi i planski dokumenti

10. Zakon o zaštiti prirode. „Narodne novine“, br. 80/2013.
11. Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači. „Narodne novine“, br. 40/2006., 92/2008., 39/2011., 41/2013.
12. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima. „Narodne novine“, br. 88/2014.
13. LGO (2015): *Lovnogospodarska osnova za državno lovište broj XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ za gospodarsko razdoblje od 01. travnja 2015. do 31. ožujka 2025*. Izrađivač: Lovtur d.o.o., Solin.

Internetski izvori

14. https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Map.aspx?id=321
Pristupljeno 28. 5. 2016.
15. <http://dobranje.hr/wp-content>
Pristupljeno 28. 5. 2016.
16. http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Census2001/Popis/Graphs/gusposto_zupbody.html
Pristupljeno 28. 5. 2016.

6. SAŽETAK

Prikazana je zastupljenost i raspodjela stanišnih tipova u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ i njihova pogodnost za gospodarenje glavnim vrstama divljači. Lovište površine 9.558 ha nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U strukturi površina lovišta, s udjelom od 78 % prevladavaju submediteranske niske šume i šikare hrasta medunca s bijelim, odnosno crnim grabom, te šikare drače. Suhi kamenjarski travnjaci čine udio od 15 %; mozaično raspoređene male parcele otvorenih poljoprivrednih površina čine udio od 6 %, dok je udio izgrađenih i industrijskih staništa svega 1 %. Ovakav sastav i raspored stanišnih tipova pogoduje gospodarenju populacijama srne obične, svinje divlje, zeca običnog i jarebicom kamenjarkom u lovištu.

7. SUMMARY

Representation and distribution of habitat types in the state-owned hunting ground XVII/6 “MAGLAJ-CISTA” and their suitability for managing the main game species, has been described. The hunting ground of total 9,558 ha surface is located in Split-Dalmatia County. In the structure of surfaces in the hunting ground, with share of 78% dominate sub-Mediterranean coppiced woodland and scrubs consisting of pubescent oak and oriental hornbeam, or hop hornbeam, and scrubs of Jerusalem thorn. Dry rocky grasslands make 15%; patchy distributed open agricultural land makes 6%, while share of constructed and industrial habitats is only 1%. Such composition and distribution of habitat types provides good conditions for managing the game animal populations, such as: Roe Deer, Wild Boar, the European Hare, and Rock Partridge.

8. POPIS SLIKA

- Slika 1. Zemljovid državnog lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ s označenim granicama.
(Izvor: https://lovistarh.mps.hr/lovstvo_javnost/Map.aspx?id=321; pristupljeno 28. 5. 2016.) 3
- Slika 2. Dio područja državnog lovišta XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“
(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/11/Pecun.jpg>; pristupljeno 28. 5. 2016.) 5
- Slika 3. Dobranjsko polje.
(Izvor: http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/11/Polje_lito.jpg; pristupljeno 28. 5. 2016.) 6
- Slika 4. Stećak s motivom lova (Foto: Marijan Kurtović) 11
- Slika 5. Kamenjarski pašnjak sjajne smilice i kamenjarske vlasulje
(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15K.jpg>; pristupljeno 28. 5. 2016.) 12
- Slika 6. Kamenjara kadulje (Foto: Marijan Kurtović) 13
- Slika 7. Dračik (Foto: Marijan Kurtović) 13
- Slika 8. Mješovita šuma i šikara medunca i bijeloga graba
(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15J-1.jpg>; pristupljeno 28. 5. 2016.) 14
- Slika 9. Mješovita šuma medunca „duba“ i crnog jasena
(Izvor: <http://dobranje.hr/wp-content/uploads/2015/12/svibanj15F.jpg>; pristupljeno 28. 5. 2016.) 15
- Slika 10. Voćnjak trešnje (Foto: Marijan Kurtović) 16
- Slika 11. Vinograd (Foto: Marijan Kurtović) 16

9. POPIS TABLICA

Tablica 1.	Glavne klase staništa u Republici Hrvatskoj	1
Tablica 2.	Iskaz površina u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-.CISTA“ (LGO-1)	4
Tablica 3.	Srednje mjesečne i srednje godišnje vrijednosti temperature zraka (°C) i količine oborina (mm) za meteorološku postaju Imotski (1961. – 1990.)	8
Tablica 4.	Vrste i broj divljači i ostalih životinjskih vrsta u lovištu (LGO, 2015.)	9
Tablica 5.	Popis zaštićenih vrsta sisavaca i ptica	10

10. POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.	Raspodjela udjela glavnih klasa stanišnih tipova u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“	18
Grafikon 2.	Usporedba zastupljenosti glavnih klasa stanišnih tipova u tri državna lovišta	19

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Diplomski rad

Diplomski sveučilišni studij Zootehnika, smjer: Lovstvo i pčelarstvo

Stanišni tipovi u lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Marijan Kurtović

Sažetak: Prikazana je zastupljenost i raspodjela stanišnih tipova u državnom lovištu XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“ i njihova pogodnost za gospodarenje glavnim vrstama divljači. Lovište površine 9.558 ha nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U strukturi površina lovišta, s udjelom od 78 % prevladavaju submediteranske niske šume i šikare hrasta medunca s bijelim, odnosno crnim grabom, te šikare drače. Suhi kamenjarski travnjaci čine udio od 15 %; mozaično raspoređene male parcele otvorenih poljoprivrednih površina čine udio od 6 %, dok je udio izgrađenih i industrijskih staništa svega 1 %. Ovakav sastav i raspored stanišnih tipova pogoduje gospodarenju populacijama srne obične, svinje divlje, zeca običnog i jarebicom kamenjarkom u lovištu.

Rad je izrađen pri: Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Zavod za lovstvo, ribarstvo i pčelarstvo

Mentor: izv. prof. dr.sc. Siniša Ozimec

Broj stranica:29

Broj grafikona i slika: 13

Broj tablica: 5

Broj literaturnih navoda:16

Broj priloga: 3

Jezik izvornika: hrvatski

Ključne riječi: stanište, lovište, divljač, Dalmacija

Datum obrane:

Stručno povjerenstvo za obranu:

1. prof.dr.sc. Tihomir Florijančić predsjednik
2. izv. prof. dr. sc. Siniša Ozimec, mentor
3. doc. dr.sc. Ivica Bošković, član

Rad je pohranjen u: Knjižnica Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Kralja Petra Svačića 1d, Osijek

BASIC DOCUMENTATION CARD

University Josip Juraj Strossmayer in Osijek

Graduate Thesis

Faculty of Agriculture in Osijek

Graduate University Study Zootechnique, Course: Hunting and Beekeeping

Habitat types in the hunting ground XVII/6 „MAGLAJ-CISTA“

Marijan Kurtović

Abstract: Representation and distribution of habitat types in the state-owned hunting ground XVII/6 “MAGLAJ-CISTA” and their suitability for managing the main game species, has been described. The hunting ground of total 9,558 ha surface is located in Split-Dalmatia County. In the structure of surfaces in the hunting ground, with share of 78% dominate sub-Mediterranean coppiced woodland and scrubs consisting of pubescent oak and oriental hornbeam, or hop hornbeam, and scrubs of Jerusalem thorn. Dry rocky grasslands make 15%; patchy distributed open agricultural land makes 6%, while share of constructed and industrial habitats is only 1%. Such composition and distribution of habitat types provides good conditions for managing the game animal populations, such as: Roe Deer, Wild Boar, the European Hare, and Rock Partridge.

Thesis performed at: Faculty of Agriculture in Osijek, Department of Wildlife, Fishery and Beekeeping

Mentor: Siniša Ozimec, Ph.D., Associate Professor

Number of pages: 29

Number of figures: 13

Number of tables: 5

Number of references: 16

Number of appendices: 3

Original in: Croatian

Key words: habitat, hunting ground, game animal, Dalmatia

Thesis defended on:

Reviewers:

1. Tihomir Florijančić, Ph.D., Full Professor, President
2. Siniša Ozimec, Ph.D., Associate Professor, Mentor
3. Ivica Bošković, Ph.D., Assistant Professor, Member

Thesis deposited at: Library, Faculty of Agriculture in Osijek, Kralja Petra Svačića 1d, Osijek, Croatia